

ទំនុកដាក់បណ្តាសា¹

អត្ថន័យនៃទំនុកដាក់បណ្តាសា

ឈ្មោះដែលបានបញ្ជាក់មួយចំនួននៅក្នុងទំនុកដាក់ដែលមានការជំនុំជំរះយ៉ាងអាក្រក់លើខ្មាំងសត្រូវរបស់អ្នកនិពន្ធ។ ពាក្យ “បណ្តាសា” បានប្រាប់ថា អ្នកនិពន្ធបានអធិស្ឋានសូមឲ្យការអាក្រក់កើតមានដល់អ្នក ធ្វើទុក្ខពួកគេ។ វាគឺជាពាក្យធ្ងន់ៗ ប្រហែលវាមិនមែនជាពាក្យល្អនោះឡើយ។ “ទំនុកនៃសេចក្តីក្រោធ” ប្រហែល ជាឃ្លាដែលប្រសើរជាង ប៉ុន្តែពាក្យ ទំនុកដាក់បណ្តាសា គឺជាពាក្យដែលត្រូវស្តង់ដារជាង ហើយគេប្រើពាក្យនេះ ជាប្រយោជន៍នៃការធ្វើចំណែកថ្នាក់ និងសម្រាប់ប្រពៃណី យើងនឹងប្រើវា នៅពេលដែលសំដៅលើក្រុមនៃកំណាព្យនេះ។ យ៉ាងហោចណាស់មានទំនុកចំនួន៧ ដែលចូលទៅក្នុងក្រុមនេះ ដែលអស្ចារ្យជាង ឬមានកំរិតតិច ជាង៖ ទំនុក៣៥, ៥៥, ៥៩, ៦៩, ៧៩, ១០៩, និង១៣៧។ នៅក្នុងចំណោមទំនុកទាំង៧នេះ ទំនុក៣៥, ៦៩, និង ១០៩ គឺមាននិយាយខ្លាំងក្លាជាង ហើយទំនុកផ្សេងទៀតនិយាយទៅតាមផ្ទៃរឿង ហើយក៏ជួយឲ្យយើងអាចកំណត់ប្រភេទនៃទំនុកបាន។

បញ្ហា

អស់អ្នកណាដែលអានទំនុកដាក់ដោយភ្នែកស្នាក់ស្ទើរ នឹងរកឃើញការនិយាយរិះគន់មួយចំនួនចំពោះខ្មាំងសត្រូវរបស់អ្នកនិពន្ធ។ ពាក្យប្រៀបធៀបរបស់អ្នកនិពន្ធបានឆក់យកមនុស្សប្រភេទនេះ ទាំងពួកជនបរទេស និងនៅក្នុងស្រុក នៅក្នុងរូបភាពរបស់ពួកគេដូចជា “សិង្ហ” (៣៥:៧) ឬ “គេលូ...ជាតែ” ដែលដើរក្រវែលទីក្រុង (៥៩:៦, ១៤-១៥)។ ការអាក្រក់របស់ពួកគេបានបង្ហាញថាខ្លួនរបស់ពួកគេ “មនុស្សដែលកំចាយឈាម” (៥៩:២) នៅខណៈពេលដែលពួកគេធ្វើសកម្មប្រយុទ្ធ អាចនឹងឮថាពាក្យរបស់ពួកគេ “សុទ្ធតែជាដាវហូតស្រាប់” (៥៥:២១)។ នៅក្នុងភាសាប្រឆាំងទាស់ទៅនឹងពួកសត្រូវរបស់អ្នកនិពន្ធ ដោយបង្ហាញពីជម្ងឺជាច្រើនដែលនឹងកើតដក់ពួកគេ គឺជាទំរង់នៃសេចក្តីអធិស្ឋានទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់សូមឲ្យទ្រង់នាំយកការអាក្រក់ យ៉ាងសហ័សមកលើពួកគេ។ សំនួរដែលអ្នកអានកណ្តាលទំនុកដាក់អាចនឹងសួរបានថា តើសេចក្តីស្រឡាញ់ របស់ព្រះជាម្ចាស់នៅទីណានៅក្នុងការមើលងាយបែបនេះ? សេចក្តីបង្រៀនរបស់ព្រះយេស៊ូវថា ចូរស្រឡាញ់ខ្មាំងសត្រូវរបស់អ្នក៖ “ចូរស្រឡាញ់អ្នកជិតខាងឯង តែស្អប់ខ្មាំងសត្រូវឯងវិញ ប៉ុន្តែប្រាប់ថា ត្រូវស្រឡាញ់ពួកខ្មាំងសត្រូវ ត្រូវឲ្យពរដល់អ្នកណាដែលប្រទេចផ្តាសា ត្រូវប្រព្រឹត្តល្អនឹងអ្នកណា ដែលស្អប់អ្នករាល់គ្នា ហើយត្រូវអធិស្ឋាន ឲ្យអ្នកណាដែលធ្វើទុក្ខបៀតបៀនដល់អ្នករាល់គ្នាវិញ ដើម្បីឲ្យបានធ្វើជាកូនរបស់ព្រះ រូបិតានៃអ្នករាល់គ្នា ដែលគង់នៅស្ថានសួគ៌” (ម៉ាថាយ៥:៤៣-៤៥ក)។ ដូច្នេះ បញ្ហានៃទំនុកដាក់បណ្តាសានាំ ឲ្យមានទំរង់សំនួរខាងសីលធម៌មួយ។ តើឲ្យអ្នកនោះស្រឡាញ់ និងអធិស្ឋានដល់ខ្មាំងសត្រូវរបស់ពួកគេក្នុង ពេលតែមួយដូចម្តេចទៅ ដ្បិតសោកនាដកម្មនោះចង់នាំឲ្យគេចង់តយុទ្ធជាមួយអ្នកនោះ ភ្លាមៗ?

¹ Bullock C. Hassell, *Encountering the Book of Psalms*, (Grand Rapids: Baker Academic, 2001), 227-238.

ដើម្បីដាក់បញ្ហានេះនៅក្នុងទស្សនៈផ្សេងៗ ទំនុកដាក់បណ្តាសាបានដាក់ទាំងអ្នកនិពន្ធ និង ព្រះជាម្ចាស់ ទៅក្នុងបរិបទនៃសេចក្តីក្រោធ និងការសងសឹក។ តើករណីនេះជានរណា បានអធិស្ឋានសូមឲ្យកើត មានការអា ក្រក់លើខ្មាំងសត្រូវរបស់គាត់? តើព្រះជាម្ចាស់ទ្រង់ជានរណា ដែលអ្នកនិពន្ធគិតថា ទ្រង់គង់នៅ ជាមួយនឹងគាត់ ហើយព្រមធ្វើការអា ក្រក់បែបដូច្នោះ?

ដំណោះស្រាយ

លក្ខណៈរបស់អ្នកករីនិពន្ធ

មានពួកអ្នកប្រាជ្ញមួយចំនួនស្វែងរកនូវដំណោះស្រាយ ឬយ៉ាងហោចណាស់ជាដំណោះស្រាយដែល មិនទាន់ពេញលេញ ចំពោះបញ្ហានៃទំនុកនេះ នៅក្នុងលក្ខណៈរបស់អ្នកករីនិពន្ធ។ ដ្បិតអ្នកករីនិពន្ធមាន ចេតនា ប្រើប្រាស់សម្តីបំភ្លឺស និងតាមរយៈលក្ខណៈការសង្កត់ធ្ងន់ពីរូបភាពនោះឲ្យកាន់តែច្បាស់ និងខ្លី គោលបំណង របស់ម្ចាស់នៃការពន្យល់នេះចង់បង្ហាញថា បញ្ហានឹងត្រូវបានដោះស្រាយដោយអ្នកករីនិពន្ធ ផ្ទាល់។ លោក Erich Zenger រកឃើញថា ដំណោះស្រាយនេះមានភាពលំអៀង ព្រោះលក្ខណៈទទួល របស់ករីនិពន្ធទំនុកដាក់បណ្តាសាបានឆ្លើយតបថា ពួកគេបានវាយតម្លៃខ្ពស់ហួសលើស្ថានភាព។ ស្ថិតនៅ ក្រោមការដាក់បញ្ចូលក្នុង ស្ថានភាពកន្លែងនេះ គឺបង្ហាញថា ចំនុចដែលមាននៅក្នុងការដាក់បណ្តាសាក្នុង ទំនុកនេះ គឺសម្រាប់តែខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ ឬ ការប្រៀបធៀបតែប៉ុណ្ណោះ។ ផ្ទុយទៅវិញ យើងត្រូវតែទទួល យកថា ការនិពន្ធនេះគឺជាអ្នកបង្ហាញពីសេចក្តីក្រោធ ដែលពួកគេចង់ឲ្យមនុស្សរងទៀតជួបសេចក្តីអន្តរាយ សេចក្តីអាម៉ាស់ហើយអាចឈានដល់ស្លាប់បាន។

ប្រសិទ្ធភាពនៃមន្តអាគម

លោក Sigmund Mowinkel បានស្នើរថា ទំនុកនេះត្រូវបានកាត់ចេញពីការកំណត់របស់លោកិយ ដែលពួកគេបង្កជាផ្នែកមួយនៃសាសនា បានអនុវត្ត។ គាត់បានគិតថា ទំនុកដាក់បណ្តាសា គឺជាឧទាហរណ៍ មួយ “ប្រសិទ្ធភាព” នៃមន្តអាគម តាមរយៈ “ការដាក់បណ្តាសា” លើខ្មាំងសត្រូវ ដែលអ្នកនិពន្ធទំនុកដំកើង នោះបានដាក់បណ្តាសា ហើយរំពឹងថា ការអា ក្រក់ទាំងនោះនឹងធ្លាក់លើពួកគេ។ យ៉ាងណាមិញ នៅក្នុង សញ្ញាចាស់ ហាក់បីដូចជាមិនបង្រៀនឲ្យមានការអនុវត្តបែបទំលាប់របស់អ្នកមិនជឿនព្រះក្នុងការដាក់បណ្តា សាទាល់តែសោះ។ លោក Keel មានប្រសាសន៍ថា “រឿងមន្តអាគម គឺជារឿង ដែលហាមឃាត់ចំពោះ ពួកអ៊ីស្រាអែលនៅក្នុងការទាស់ប្រឆាំងនឹងពួកខ្មាំងសត្រូវរបស់គាត់។ ដូច្នោះគាត់ត្រូវបែរ មករកព្រះយេហូវ៉ា ដោយផ្ទេរបន្ទុកទាំងមូលរបស់គាត់ទៅកាន់ព្រះ នៅពេលដែលគាត់ត្រូវការជំនួយ។” លើសពីនេះទៅទៀត បើតាមមើលទៅ សារៈសំខាន់នៃទំនុកដំកើង ហាក់ដូចជាមិនលាក់លាមទេ បើសិនជាអ្នកចងក្រងបានដឹង ពីការនេះ។

ភាពអន់ថយខាងសីលធម៌

ជួនកាលអ្នកកាត់ស្រាយកណ្តុំទំនុកដំកើងពីផ្នែកការពន្យល់ ដែលដាក់ទំនុកដំកើងប្រភេទដាក់ បណ្តាសានៅក្រោមចំណងជើងនៃសីលធម៌គម្ពីរសញ្ញាចាស់ហើយគូសបង្ហាញពីភាពផ្ទុយគ្នានឹងសីលធម៌

នៅសញ្ញាថ្មីរបស់ព្រះយេស៊ូវ ដែលយើងត្រូវស្រឡាញ់ដល់ខ្លាំងសត្រូវរបស់យើងនោះ (ម៉ាថាយ ៥:៤៣-៤៥)។ ចំពោះទស្សនៈនេះជួនកាល តំណាងឲ្យការពន្យល់ពីការសេចក្តីសញ្ញាចាស់/សេចក្តីសញ្ញាថ្មី។

គឺជាការពិតដែលគោលការណ៍សីលធម៌នៅក្នុងសញ្ញាចាស់ដាក់ដំបូលដោយសីលធម៌នៃសេចក្តីស្រឡាញ់(ហេទិ ៦:៤) និងសរសរជើងក្រោមដោយការសងសឹក (ហេទិ.១៩:២១)។ គេរកឃើញដំបូលនៃសីលធម៌នៃសញ្ញាចាស់នៅក្នុងសេចក្តីបង្គាប់ឲ្យស្រឡាញ់ព្រះជាម្ចាស់(ហេទិ.៦:៤) និងស្រឡាញ់អ្នកជិតខាងឲ្យដូចជាខ្លួនឯង (លេវី.១៩:១៨)។ តាមពិត គ្មានសីលធម៌ណាដែលខ្ពស់ជាង ស្រឡាញ់ព្រះជាម្ចាស់ឲ្យអស់ពីចិត្ត និងស្រឡាញ់អ្នកជិតខាងដូចជា ខ្លួនឯងនោះទេ។ ព្រះយេស៊ូវទ្រង់បានចាត់ទុកសេចក្តីបង្គាប់ពីរនេះបញ្ញតិធំបំផុត(ម៉ាថាយ២២:៣៦-៤០)។ ទោះបីជាសញ្ញាចាស់មិនដែលតាក់តែងក្រិក្យវិន័យនៃសេចក្តីស្រឡាញ់ដូចជាព្រះយេស៊ូវក៏ដោយ ក៏ក្រិក្យវិន័យនៃសេចក្តីស្រឡាញ់បានតម្រូវឲ្យអ៊ីស្រាអែលប្រព្រឹត្តចំពោះពួកខ្លាំងសត្រូវរបស់ពួកគេដោយយុត្តិធម៌និងដោយការចេះគិតពិចារណាចង់ឲ្យគេប្រព្រឹត្តនឹងខ្លួនវិញ “បើប្រទះឃើញគោ ឬលា របស់ខ្លាំងសត្រូវ ដែលវង្វេង នោះត្រូវឲ្យនាំទៅ ប្រគល់ដល់ ម្ចាស់វិញជាកុំខាន បើឃើញលាវរបស់អ្នកណាដែលស្អប់ឯង វាលុតជង្គង់ចុះដោយសារបន្ទុកធ្ងន់ នោះប្រហែល ជាឯងនឹងចង់ធ្វើប្រងើយឥតជួយគេទេ តែមិនត្រូវធ្វើដូច្នោះឡើយ គឺត្រូវជួយដល់គេវិញជាកុំ ខាន” (និក្ខ.២៣:៤-៥)។

នៅជិតខាងចុងសីលធម៌នៃសញ្ញាចាស់គឺជាការអនុវត្តន៍ក្រិក្យវិន័យសងសឹកក្នុងលក្ខណៈស្មើគ្នា។

ខណៈដែលមិនមែនមិនមានតម្លៃទាំងស្រុងនៃសីលធម៌ដែលត្រូវបានគេគ្រោងក្នុងក្រិក្យវិន័យនៃសេចក្តីស្រឡាញ់ តែមិនបានទៅដល់កម្រិតនៃសីលធម៌ដែលព្រះយេស៊ូវបានបង្រៀននៅក្នុងសេចក្តីបង្រៀននៅលើភ្នំ។ គម្ពីរហេទិយកថាសង្ខេបផ្នែកនេះក្នុងករណីនៃម្នាក់ដែលធ្វើស្មបន្ទាល់ក្លែងក្លាយទាស់នឹងជនរួមជាតិអ៊ីស្រាអែល។

បើកាលណាមានស្មបន្ទាល់ក្លែងក្លាយ ឈរឡើងធ្វើបន្ទាល់ទាស់នឹងមនុស្សណា ពីបទឧក្រិដ្ឋអ្វី មួយត្រូវនាំអ្នកដែលទាស់ទែងគ្នា ឈរនៅចំពោះព្រះយេហូវ៉ា ត្រង់មុខពួកសង្ឃ នឹងចៅក្រម ដែលទទួល តួនាទីនៅពេលនោះ ។ ពួកចៅក្រមត្រូវស៊ីបអង្កេតដោយហ្មត់ចត់ បើឃើញថា អ្នកនោះជាស្មបន្ទាល់ក្លែងក្លាយមែន ហើយបានធ្វើបន្ទាល់ក្លែងក្លាយទាស់នឹងបងប្អូន នោះត្រូវឲ្យឯងរាល់គ្នាប្រព្រឹត្តនឹងអ្នកនោះ ដូចជា អ្នកនោះបានគិតធ្វើដល់បងប្អូនវិញ យ៉ាងនោះឯងនឹងបំបាត់សេចក្តីអាក្រក់ពីពួកឯងចេញ ដូច្នោះអ្នកឯងទៀត នឹងឮហើយកោតខ្លាចរួចនឹងលែងប្រព្រឹត្តការអាក្រក់យ៉ាងដូច្នោះ នៅក្នុងពួកឯងតទៅ មិនត្រូវឲ្យភ្នែកឯងប្រណីគេឲ្យសោះ ត្រូវធ្វើឲ្យជីវិតជូននឹងជីវិត ធ្មេញជូននឹងធ្មេញ ដៃជូននឹងដៃ ជើងជូននឹងជើងវិញ (ហេទិ.១៩:១៦-២១)។

ខណៈដែលក្នុងបរិបទគម្ពីរសញ្ញាចាស់ ក្រិក្យវិន័យនេះបានអះអាងថា មនុស្សត្រូវតែទទួលខុសត្រូវចំពោះការប្រព្រឹត្តរបស់ខ្លួន ហើយអ្នកនោះត្រូវទទួលវិញតាមដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត តែក្នុងសីលធម៌ដែលព្រះយេស៊ូវបង្រៀនវិញ យើងប្រហែលជាពិបាកដោយរំពឹងថា គេត្រូវបែរថ្គាល់ម្ខាងទៀតនោះទេ ។ វាមិនពិបាកយល់សោះឡើយ តើហេតុអ្វី បានជាគោលការណ៍នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តនេះ ទាស់នឹងវិញ្ញាណព្រះយេស៊ូវ។

លោក John L. KcKenzie បានដាស់តឿនយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្នថា យើងត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្ន មិនត្រូវអាន ប្រព័ន្ធសីលធម៌ដែលទាស់គ្នាពីសញ្ញាចាស់និងសញ្ញាថ្មីទេ។ តាមពិត ព្រះយេស៊ូវទ្រង់បានបង្រៀន ថា ក្រឹត្យវិន័យអំពីការលែងលះ គឺដោយសារតែចិត្តមនុស្សរឹងប៉ឹងប៉ុណ្ណោះ តែកាលពីដើមដំបូងបង្អស់នៃការ បង្កើតរបស់ព្រះ មិនអញ្ចឹងឡើយ ទ្រង់បានបង្កើតស្តង់ដារខ្ពស់ណាស់(ម៉ាថាយ ១៩:៨)។

ករណីសាកល្បងគឺ ឲ្យពួកអ៊ីស្រាអែលបំផ្លាញពួកកាណានទាំងស្រុងកុំឲ្យសល់នៅ ជាសេចក្តីបង្គាប់ ផ្ទាល់មកពីព្រះជាម្ចាស់ តែពួកគេមិនដែលធ្វើតាមបានទាំងស្រុងទេ។ អ្នកនិពន្ធកណ្ឌគម្ពីរចៅហ្វាយផ្ទាល់ មិនងាយស្រួលទេចំពោះមុខតំណែងនេះ ដូចជាបានបង្ហាញច្បាស់ចេញពីការពន្យល់ក្នុង(ចៅហ្វាយ២:២២ខ- ២៣)៖

“ដោយព្រោះសាសន៍នេះបានរំលងសេចក្តីសញ្ញា ដែលអញបានតាំងនឹងពួកព្វយុកោគ ហើយមិន បានស្តាប់តាមពាក្យរបស់អញ បានជាពីនេះទៅមុខ អញលែងបណ្តេញសាសន៍ណាមួយ ដែលយ៉ូស្វេបានទុក ពីកាលស្លាប់ទៅនោះ ចេញពីមុខគេឡើយ ដើម្បីឲ្យអញបានល្បងលអ៊ីស្រាអែលមើល បើគេនឹងខំប្រឹងដើរ តាមផ្លូវរបស់ព្រះយេហូវ៉ា ដូចជាពួកព្វយុកោគបានកាន់តាមឬទេ ដូច្នោះព្រះយេហូវ៉ាទ្រង់បានទុកសាសន៍ ទាំងនោះវិញ ឥតបណ្តេញទៅយ៉ាងរហ័សទេ ក៏មិនបានប្រគល់មកក្នុងកណ្តាប់ដៃយ៉ូស្វេដែរ”

ហេតុផលនៅពីក្រោយការបំផ្លាញពួកកាណានចេញ គឺថា ពួកគេបានធ្វើឲ្យសីលធម៌របស់ពួក អ៊ីស្រាអែលធ្លាក់ចុះក្នុងសេចក្តីលាមកអាក្រក់ ពុករលួយថ្វាយបង្គំប្រព្រះរបស់ពួកកាណាន។ ការពន្យល់ នេះគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ពួកអ៊ីស្រាអែលនៅសញ្ញាចាស់ ប៉ុន្តែវានៅមានបញ្ហាសម្រាប់យើងរស់នៅក្នុងបរិបទ សញ្ញាថ្មី។ តែមុនពេលយើងថ្កោលទោសភ្លាមៗ យើងគួរតែឆ្ងល់ថា តើលោកីយ៍នេះនឹងទៅយ៉ាងណា ប្រសិនបើពួកអ៊ីស្រាអែលបានផ្លាស់ប្តូរសេចក្តីជំនឿរបស់ពួកគេទៅជឿលើព្រះរបស់ពួកកាណានវិញ។ តើសេចក្តីចុងបញ្ចប់នឹងផ្តល់ហេតុផលល្អទៅអត្ថន័យយ៉ាងណា? វាគឺជាសំនួរមួយដ៏ពិបាកនៅក្នុងករណីនេះ យើងត្រូវតែដោះស្រាយតាមស្ថានភាពពិតដែលយើងដឹង។ នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នីមួយៗ ការពន្យល់ពីសីលធម៌ ដែលខ្ពស់ជាងទាស់នឹងសីលធម៌ដែលទាបជាងបានបំផ្លើសភាពខុសគ្នានៃសីលធម៌ក្នុង សញ្ញាចាស់ និងសញ្ញាថ្មី ហើយបង្កើតឲ្យមានការបែងចែកខ្ពស់ និងទាប។ ភាពខុសគ្នាខាងសីលធម៌ បាន បង្ហាញច្បាស់ ហើយពួកជំនុំក៏បានទទួលស្គាល់ដែរ តែភាពខុសគ្នាទាំងនោះជាភាពខុសគ្នានៃកម្រិតច្រើនជាងប្រភេទ។

ទំនាយពីសេចក្តីជំនុំជម្រះ

ដោយព្រោះតែភាពមិនសុខស្រួលរបស់យើងចំពោះទំនុកតំកើងបណ្តាសា នោះយើងមានសេចក្តី ល្បង ឲ្យលើកទំនុកតំកើងទាំងនោះឲ្យខ្ពស់ជាងស្ថានភាពប្រវត្តិសាស្ត្រនិងស្ថានភាពផ្ទាល់របស់ទំនុកតំកើង ទាំងនោះ ហើយឲ្យទំនុកតំកើងទាំងនោះថ្លែង តាមបែបជាក្រុម ជាជាងនិយាយចំៗ។ ការមួយដែលបង្កើតឲ្យ មានសេចក្តីល្បង គឺចេញមកពីការកាត់ស្រាយទំនុកតំកើងនេះ គឺជា **ទំនាយពីថ្ងៃជំនុំជម្រះនៅអនាគតលើ មនុស្សអាក្រក់ ជាជាងការកាត់ស្រាយថាជាសេចក្តីអធិស្ឋានរបស់បុគ្គលចំពោះសេចក្តីជំនុំជម្រះ ពីការហិន**

វិនាសទៅលើពួកគេ។ ជាការពិតដែលទំនុកខ្លះសំដៅទៅព្រះយេស៊ូវនៅសញ្ញាថ្មី តែលក្ខណៈដើមនិងស្ថានភាពប្រវត្តិសាស្ត្រដែលអ្នកនិពន្ធទំនុកតំកើងថ្លែង ជាហេតុផលដែលទាស់នឹងសេចក្តីល្អនេះ។

តាមពិតទៅ ប្រសិនបើយើងយកទំនុកតំកើងទាំងនេះចេញពីបរិបទប្រវត្តិសាស្ត្រ គឺ ដកយកការអនុវត្តន៍ដ៏មានអំណាចទៅចំពោះការរងទុក្ខនិងការសុគតរបស់ព្រះយេស៊ូវ ហើយដកយើងចេញពីអត្តសញ្ញាណជាមួយទ្រង់ និងទ្រង់ជាមួយយើង។

មិនអាចបដិសេធបានទេថា ទំនុកតំកើងបណ្តាសាពណ៍នាពីផលនៃការប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ដែលទំនុកតំកើងទាំងនោះមានលក្ខណៈជាការបង្រៀន។ តែមិនបដិសេធចោលលក្ខណៈផ្ទាល់នៃសេចក្តីអធិស្ឋានទាំងនេះបានឡើយ។ ប្រសិនបើភ្ជាប់ការប្រព្រឹត្តអាក្រក់ទៅនឹង សេចក្តី វិនាស ដែលអ្នកនិពន្ធ បានបង្រៀនយើងឲ្យឃើញពីលទ្ធផលនៃការប្រព្រឹត្តរបស់បុគ្គល នោះជាអនុផលដែលគេស្វាគមន៍ តែពិបាកឲ្យចាត់ទុកថាជាគោលបំណងគ្រឹះរបស់អ្នកនិពន្ធដើមបានឡើយ។ ។

នៃព្រះមេស៊ី

កត្តាដែលអ្នកនិពន្ធសញ្ញាថ្មីជាច្រើនបានដកស្រង់ចេញពីទំនុកទាំងនេះ នៅក្នុងឪកាសផ្សេងៗជាវិភាគទានជួយដល់ទស្សនៈដែលទំនុកតំកើងបណ្តាសា ឲ្យគេមើលឃើញជាប្រភេទនៃព្រះមេស៊ី ។ **ព្រះយេស៊ូវទ្រង់ បានដក ស្រង់ពីទំនុក ៣៥:១៩/៦៩:៤ ដើម្បីពន្យល់ថា លោកីយ៍នេះបានស្អប់ដល់ទ្រង់ (យ៉ូហាន១៥:២៥)**។ ហើយ ពួកសិស្សទ្រង់បានចងចាំទំនុក៦៩:៩ ដើម្បីដាក់នូវការលាងសំអាតព្រះវិហារចូលទៅក្នុងបរិបទនៃបទគម្ពីរនោះ (យ៉ូហាន២:១៧)។ លោកប៉ូលក៏ធ្លាប់បានព្រឹត្តិទំនុក ៦៩:៩ និយាយអំពីព្រះគ្រីស្ទ និងការរងទ្រង់របស់ទ្រង់ (រ៉ូម១៥:៣) ទំនុក ៦៩:២២-២៣ បានទាយទុកពីភាពខ្វាក់របស់ពួកយូដាមើលមិនឃើញរបស់កកម្មនៃព្រះមេស៊ីរបស់ព្រះគ្រីស្ទ (រ៉ូម១១:៩-១០)។ ជាងនេះទៅទៀត ចំពោះហេតុការណ៍ដែលយូដាស្លាប់ តើអ្នកណានឹងមកជំនួសកន្លែងគាត់ លោកពេត្រុសបានណែនាំឲ្យគេទទួលយកម៉ាត់ធាស ជំនួសយូដាវិញ ក្នុងទំនុក៦៩:២៥ និង១០៩:៨ (កិច្ចការ១:២០)។ តែការដកស្រង់ទាំងនេះត្រូវបានជ្រើសរើស ហើយហាក់បីដូចជាគ្មានហេតុផលណាដែលគិតថា ពួកសាវ័កបានមើលទំនុកទាំងនេះថាបែបនៃព្រះមេស៊ីទាំងស្រុងឡើយ។

ការចងគំនុំរបស់មនុស្សលើសេចក្តីបង្គាប់របស់ព្រះជាម្ចាស់

មានអ្នកខ្លះបានសរសេរថាទំនុកតំកើងបណ្តាសាចេញក្រៅពីបញ្ជីដែលព្រះបណ្តាលឲ្យតែង។ ពួកគេបានចេសថា អ្នកនិពន្ធទំនុកតំកើងគឺកំពុងបង្ហាញពីការចងគំនុំរបស់ពួកគេទៅលើពួកខ្មាំងសត្រូវរបស់ពួកគេ ហើយព្រះជាម្ចាស់ទ្រង់មិនបានធ្វើអ្វីចំពោះការបណ្តាលឲ្យតែងក្នុងពាក្យរបស់ពួកគេនោះទេ។ **ខណៈដែលជាការត្រឹមត្រូវដែរ ដែលថាព្រះគម្ពីរមានផ្ទុកនូវពាក្យស្អប់ជាច្រើន ដែលមិនសំដៅផ្ទាល់ទៅនឹងសេចក្តីពិតរបស់ព្រះ ឡើយ (ឧទាហរណ៍ ការចោទប្រកាន់យ៉ាងខ្លាំងរបស់លោកយ៉ូបទាស់នឹងព្រះជាម្ចាស់)** ។ តាមរយៈបរិបទ នៃពាក្យទាំងនោះ ដែលផ្តល់នូវទស្សនៈថា ពាក្យទាំងនោះគឺជាព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។ ខណៈ

ដែលព្រះ ជាម្ចាស់ទ្រង់មិនបានបណ្តាលនូវពាក្យមួយចំនួនរបស់យ៉ូហាន ដែលពាក្យទាំងនោះសម្តែងពីព្រះ ហឫទ័យរបស់ព្រះតាមរបៀបមួយដែល ទ្រង់បានដាក់គាត់នៅក្នុងការបែបនោះ ដោយស្គាល់ថាលោកយ៉ូហាន មានលក្ខណៈបែបណា ហើយគាត់អាចនឹងឆ្លើយ តបនៅក្នុងរបៀបណាមួយបាន ហើយគាត់អាចនិយាយ ការពិតអំពីព្រះ អាចជាសេចក្តីពិត និងជាសេចក្តីមិន ពិត។ ដូច្នោះ សេចក្តីសរុបនៃសាច់រឿង និងកិច្ចសន្ទនាគឺ ដោយព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ ដែលបង្កើតបានជាសារនៃព្រះបន្ទូលពីព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះ និងនិងស្ថានភាពពី បាកសម្រេចចិត្តរបស់មនុស្ស។ ហេតុនេះនេះ នៅតែសមរម្យ តាមពិតជាពាក្យបង្គាប់ ឧទាហរណ៍ នៅពេល យើងអានយ៉ូហាន ១៦:១១-១៤ យើងណែនាំថាអត្ថបទនេះថា “ចូរស្តាប់ព្រះបន្ទូលរបស់ ព្រះយេស៊ូវ”។

ប្រហែលជាយើងអាចទទួលស្គាល់បានថា ពាក្យមួយចំនួននៅក្នុងទំនុកដំកើងទាំងនេះ មិនសមរម្យ នៅក្នុងបច្ចុប្បន្នរបស់ពួកអ្នកជឿឡើយ (ទំនុក ១៣៧.៨) ប៉ុន្តែសារនៃសេចក្តីយុត្តិធម៌របស់ព្រះ គឺជាសេចក្តី សម្តែងពីចរិតលក្ខណៈរបស់ទ្រង់មានភាពច្បាស់លាស់ និងសណ្តាប់ធ្នាប់។ ចំពោះខ្លួនយើងផ្ទាល់ មិនគួរ និយាយចេញនូវការទាំងនោះទេ ទោះបីជាយើងមានទំនុកចិត្តថា យើងអាចថ្វាយទៅព្រះដើម្បីរកយុត្តិធម៌ ក៏ដោយ។ យ៉ាងណាមិញ ព្រះជាម្ចាស់ទ្រង់មានបន្ទូលតាមរយៈអ្នកនិពន្ធទំនុកដំកើង ដោយការផ្តល់នូវ ទស្សនៈគំនិតដែលលើកឡើងពីសេចក្តីត្រូវការចង់បានយុត្តិធម៌របស់មនុស្សនិងសេចក្តីប្តូរផ្តាច់របស់ ព្រះជាម្ចាស់ក្នុងការនោះ។ នៅក្នុងការពិភាក្សាពីទំនុកដំកើងបណ្តាសាទាំងនេះ យើងគួរតែព្យាយាមពន្យល់ វែកញែកនូវទស្សនៈនេះ។

សេចក្តីតំណាងពីភាពអយុត្តិធម៌របស់មនុស្ស

តួនាទីនេះបាននាំឲ្យគិតពីស្ថានភាពប្រវត្តិសាស្ត្រហ្មត់ចត់ដែរ ដោយយល់ថាទំនុកទាំងនេះត្រូវបាន សរសេរដោយបុគ្គលដែលបានរងទុក្ខដោយអយុត្តិធម៌។ ប៉ុន្តែការនោះមិនឈប់ត្រឹមនោះទេ។ បុគ្គលទាំងនេះ តំណាងឲ្យមនុស្សនៅគ្រប់ពេលវេលា និងគ្រប់ទីកន្លែងដែលបានរងទុក្ខដោយភាពអយុត្តិធម៌។ សមាសធាតុ តំណាងនាំការកាត់ស្រាយនេះមានគោលបំណងដាក់ទំនុកដំកើងបណ្តាសារនេះឲ្យមានគុណភាពអាចបញ្ចូល ទៅក្នុងព្រះគម្ពីរបរិសុទ្ធ។ កត្តាដែលសម្លេងពីបុរាណទាំងនេះថ្លែងតំណាងនៃបុគ្គលដែល បំពាននៅគ្រប់ ទីកន្លែង និងគ្រប់ពេលវេលា បើតាមការប៉ាន់ស្មាន លើកខ្ពស់ជាងការចោទសួរខាងសីលធម៌ ទៅទៀត។ ខណៈដែលមានសេចក្តីលំអៀងទៅទស្សនៈនោះ នៅតែមិនធ្វើឲ្យចម្ងាយចុះការបារម្ភពី“បណ្តាសា” ដែល អ្នកនិពន្ធអធិស្ឋានសូមឲ្យការនោះធ្លាក់ទៅពួកខ្មាំងសត្រូវរបស់ពួកគេ ហើយជាការពិត គេមិនអាចគេចចេញ ពីបញ្ហាដែលទំនុកដំកើងបណ្តាសារបានចោទសួរក្នុងទស្សនៈសីលធម៌របស់ព្រះយេស៊ូវឡើយ។ ពេលដែល មាននរណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្តខុសឆ្គងចំពោះយើង ព្រះយេស៊ូវបានបង្រៀនឲ្យអ្នករងគ្រោះ ស្រឡាញ់ និងអធិស្ឋានដល់អ្នកដែលបានប្រព្រឹត្តខុសឆ្គង។

ពាក្យសម្តីនៃអ្នកផ្សេងៗទៀត

ទស្សនៈនៃកំណាព្យទាំងនេះ ដោយមានគោលបំណងល្អក្នុងការចៀសពីបញ្ហា។ ក្នុងលក្ខណៈក្លែង ការពិត អ្នកកាត់ស្រាយទាំងនេះព្យាយាមដាក់ពាក្យសាហាវបំផុតទៅកាន់បុគ្គលផ្សេងៗជាជាង ថាវាជាពាក្យ របស់អ្នកនិពន្ធទំនុកតំកើងបានសរសេរឡើង។ ខណៈដែលពួកគេចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការ “ការពារ” សេចក្តី សុចរិតត្រឹមត្រូវខាងទេវសាស្ត្រនៃទំនុកតំកើង ហើយពួកគេច្រានចោលសេចក្តីពិតខាងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃ កំណាព្យទាំងនេះ។ អ្នកកាត់ស្រាយយល់ថា ទំនុកដាក់បណ្តាសានេះគឺមិនពិតនោះទេ ហើយមិនអាចយក អនុវត្តនៅក្នុងជីវិតដូចគ្នា សេចក្តីខុសឆ្គងនៃទស្សនៈកាត់ស្រាយទាំងនេះមាន បានយល់ថា ទំនុកនេះមិនអាច យកទៅអនុវត្តនៅក្នុងជីវិតទេ។ ហើយមានអ្នកប្រាជ្ញព្រះគម្ពីរតិចតួចណាស់ ដែលយល់ស្រមចំពោះការនេះ។

ជាតិជាជាងបុគ្គល

អ្នកផ្សេងទៀត ក្នុងគោលបំណងរក្សាព្រះគម្ពីរវិសុទ្ធផ្សេងៗជាងសេចក្តីសង្ស័យខាងសីលធម៌ ទាំងឡាយ បានអនុវត្ត“បណ្តាសា”ទាំងនេះទៅចំពោះប្រជាជាតិនានា ជាជាងអនុវត្តទៅបុគ្គលម្នាក់ៗ។ មុន ដំបូង ការនេះហាក់បីដូចជាគំនិតដ៏ ល្អណាស់។ យ៉ាងហោចណាស់ វាចៀសវាងនូវការស្អប់ខ្ពើមផ្ទាល់ខ្លួន ដែលទំនុកតំកើងបណ្តាសាសម្តែងទៅកាន់បុគ្គលម្នាក់ៗ ជាងទៅកម្រិតជាតិ។ វាគឺជាការពិត នៅក្នុងស្ថាន ភាពមួយចំ នួន ដូចជាទំនុក៧៩ និង៨៣ អ្នកនិពន្ធបាននិយាយអំពីពួកខ្មាំងសត្រូវរបស់ប្រជាជាតិ ប៉ុន្តែ ការនេះមិនអាចនិយាយថាទំនុកតំកើងបណ្តាសាទាំងអស់សុទ្ធតែដូចនោះទេ។ តាមពិតទៅគឺមានភាគ ច្រើន។ តែទំនុក៦៩ និង១០៩ បាននិយាយចំអំពីខ្មាំងសត្រូវរបស់បុគ្គល។ យ៉ាងណាមិញ លោក McKenzie បានតស៊ូយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ចំពោះការប្រព្រឹត្តរបស់បុគ្គលគឺមានគោលការណ៍ខុសៗគ្នាពីសីលធម៌ ថ្នាក់ជាតិនិងមិនបានប្រកាន់ខ្ជាប់ជារហូតទេ។

ភាពខុសប្លែករវាងអំពើបាប និងមនុស្សមានបាប

នេះគឺជារឿងធម្មតា ហើយជារបៀបមួយដ៏សុចរិតនៃការដោះស្រាយចំពោះអំពើបាប និងមនុស្ស មានបាប ក៏ស្ថិតនៅក្នុងចំណោមរបៀបដែលអ្នកកាត់ស្រាយបានដោះស្រាយជាមួយទំនុកតំកើង ទាំងនេះ។ លោក McKenzie បានប្រកាន់យកតួនាទីនេះ ហើយនិយាយថា “ឥឡូវនេះ ការស្អប់ខ្ពើមរបស់អ្នកនិពន្ធ ទំនុកតំកើង គឺប្រាកដជាបានតំរង់ទៅទាស់នឹងគុណភាពនៃការស្អប់៖ អំពើបាប” គាត់បានដាក់គ្រោងកំណត់ ដើម្បីការពារ មនុស្សមានបាបទាស់នឹងសេចក្តីស្អប់អំពើបាបរបស់អ្នកនិពន្ធ៖

1. ការស្អប់មិនត្រូវសំដៅទៅលើមនុស្សមានបាបទេ តែត្រូវសំដៅទៅអំពើបាបវិញ។
2. ទាំងអ្នកនិពន្ធទំនុកតំកើង ឬពួកអ្នកជឿឯទៀតៗប្រហែលចង់បាន សេចក្តីយុត្តិធម៌ ពីព្រះជាម្ចាស់ទាស់នឹងមនុស្សមានបាប ប៉ុន្តែគួរតែជាយុត្តិធម៌របស់ព្រះជាម្ចាស់ មិនមែនជាការ សងសឹករបស់អ្នកនិពន្ធឡើយ។

3. ត្រូវតែទុកឱកាសឲ្យ បើមានការប្រែចិត្ត និងនៅពេលដែលគេមានចិត្តចង់បានភាពយុត្តិធម៌ របស់ព្រះ ដើម្បីភាពចុះចាញ់។
4. ត្រូវតែមានសេចក្តីស្រឡាញ់សម្រាប់មនុស្សមានបាបនៅជាមួយយើង៖ “មានពាក្យមួយថា មនុស្សមានបាបប្រហែលត្រូវគេស្អប់តាមច្បាប់តែពេលណាដែលគាត់ត្រូវគេស្រឡាញ់តែ ប៉ុណ្ណោះ”

មានយោបល់ច្រើនត្រូវផ្តល់ឲ្យចំពោះទស្សនៈមួយនេះ។ បញ្ហានោះគឺថា ជាការពិបាកណាស់នៅក្នុង ការរំលែកសេចក្តីស្អប់អំពើបាបចេញពីសេចក្តីស្អប់មនុស្សមានបាប។ ហើយយើងត្រូវតែសួរ ខ្លួនឯងជានិច្ចថា “តើអ្វីទៅដែលខ្ញុំពិតជាស្អប់? យើងគ្រប់គ្នាសុទ្ធតែជាមនុស្សមានបាប ដែលភាន់ច្រឡំពីសេចក្តីស្អប់ទាំងពីរ ហើយក៏មិនប្រាកដថាមួយណាបែកចេញ និងមួយណាចាប់ផ្តើមនោះដែរ។ គឺមានតែពួកបរិសុទ្ធដ៏ពិតទេ ដែលអាចគ្រប់គ្រងការនេះឲ្យមានតុល្យភាពថ្លៃថ្លា ទោះបី យើងគ្រប់គ្នាប្រាថ្នាចង់បានគោលដៅដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ត្រដែតក៏ដោយ។

ការកាត់ស្រាយទំនុកអំពើបណ្តាសាជាព្រះបន្ទូលព្រះ

នៅក្នុងផ្នែកនេះ ខ្ញុំចង់ធ្វើការពិភាក្សាបន្ថែមទៀតនូវទិដ្ឋភាពមួយចំនួនអំពីទំនុកអំពើកើងបណ្តាសា ដើម្បីព្យាយាមយល់ពីភាពវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាននៃទេវសាស្ត្ររបស់ទំនុកអំពើទាំងនោះ។

ទស្សនៈគំនិតខាងទេវសាស្ត្ររបស់អ្នកនិពន្ធ

យើងគួរតែកត់សំគាល់ភ្លាមៗនូវទស្សនៈគំនិតរបស់អ្នកនិពន្ធលើការធ្វើទុក្ខទោសពីសំណាក់អ្នកបៀត បៀនមកលើគាត់។ ពួកគេបានតបស្នងការល្អរបស់គាត់ដោយការអាក្រក់៖ “គេប្រព្រឹត្តការអាក្រក់ដល់ទូលបង្គំ ស្នងនឹងការល្អដើម្បីឲ្យព្រលឹងទូលបង្គំត្រូវនៅតែឯង” (៣៥:១២)។ ការឈឺចាប់របស់គាត់ កាន់តែ អាក្រក់ដោយសារតែពួកអ្នកបៀតបៀនសុទ្ធតែជាមិត្តភ័ក្ត្ររបស់គាត់៖

មិនមែនជាខ្មាំងសត្រូវដែលបកកេរខ្ញុំ យ៉ាងនោះខ្ញុំនឹងធន់ទ្រាំបាន ក៏មិនមែនជាអ្នកស្អប់ខ្ញុំដែលលើក ខ្លួនទាស់នឹងខ្ញុំ នោះខ្ញុំនឹងបានពូនខ្លួនឲ្យរួចពីគេ គឺជាអ្នកឯងវិញ ជាមនុស្សស្មើគ្នានឹងខ្ញុំ ជាកៀន ហើយជាសំ ឡាញ់ស្និទ្ធស្នាលនឹងខ្ញុំ យើងបានធ្លាក់ប្រឹក្សាគ្នាយ៉ាងផ្អែមល្អែម ក៏ដើរជាមួយគ្នា នៅកណ្តាលហ្វូងមនុស្សក្នុង ដំណាក់ព្រះ” (៥៥:១២-១៤)។

គេជាសត្រូវស្នងនឹងសេចក្តីស្រឡាញ់របស់ទូលបង្គំ ប៉ុន្តែទូលបង្គំធ្លង់ចិត្តនឹង អធិស្ឋានវិញ គេបានសងការអាក្រក់ដល់ទូលបង្គំ ស្នងនឹងការល្អ ហើយស្នងសេចក្តីសំអប់ ចំពោះសេចក្តីស្រ ឡាញ់របស់ទូលបង្គំ (១០៩:៤-៥)។

កត្តានេះពិតជាបានដាក់អ្នកអធិស្ឋានទាំងនេះ នៅក្នុងពន្លឺដ៏គួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ ដូចគ្នាយ៉ាងច្រើនជាមួយ នឹងរឿងរបស់លោកយ៉ូប និងមិត្តរបស់គាត់ដែរ។

ការអង្កេតទីពីរគឺថា អ្នកនិពន្ធបានតយុទ្ធជា ខ្លាំងសត្រូវរបស់គាត់គ្មានហេតុផលណាប្រព្រឹត្ត
ការអាក្រក់ទៅលើគាត់ឡើយ៖

*ដ្បិតមាត់របស់មនុស្សអាក្រក់ នឹងមាត់មាយា បានហាឡើងទាស់នឹងទូលបង្គំហើយ គេបាននិយាយ
នឹងទូលបង្គំ ដោយអណ្តាតកំភូត គេបានឡោមព័ទ្ធទូលបង្គំជុំវិញដោយពាក្យសំអប់
ក៏តយុទ្ធនឹងទូលបង្គំ ដោយ គេភក់ហេតុ (១០៩:២-៣, ៣៥:៧, ១៩, ៥៩:៣-៥, ៦៩:៤)។*

ការអង្កេតទីបី គន្លឹះមួយជួយឲ្យយល់ពីអារម្មណ៍ និងអាកប្បកិរិយារបស់អ្នកនិពន្ធ ទេវសាស្ត្ររបស់
គាត់ ប្រាកដជាមើលទៅលើទេវសាស្ត្ររបស់គាត់ គឺថា យ៉ាងហោចណាស់ក៏មានកថាខំណ្ហៗ គាត់នឹង
ទទួលស្គាល់ថា ការរងទុក្ខរបស់គាត់គឺព្រះអង្គទ្រង់ជាហេតុផល៖

*ដ្បិតគឺដោយយល់ដល់ទ្រង់ហើយ បានជាទូលបង្គំធន់ទ្រាំនឹងសេចក្តីគួរគិត៖ ហើយសេចក្តីអៀន
ខ្មាសបានគ្របមុខទូលបង្គំផល ទូលបង្គំបានត្រឡប់ដូចជាអ្នកដទៃចំពោះបងប្អូនទូលបង្គំ
គឺដូចជាសាសន៍ក្រៅ ដល់ពួកអ្នកពោះ១ នឹងទូលបង្គំ ដ្បិតសេចក្តីឱស្សាហ៍ដល់ដំណាក់ទ្រង់ បាន
ស៊ីបង្កើនទូលបង្គំ ឯសេចក្តីគួរគិត៖ ដៀលទាំងប៉ុន្មានដែលគេដៀលដល់ទ្រង់ នោះបានធ្លាក់មកលើ
ទូលបង្គំវិញ (៦៩:៧-៩)។*

នោះប្រាកដជាបានដាក់បញ្ហាទៅក្នុងទីតាំងនៃទេវសាស្ត្រដែលធំជាង ហើយហាក់បីដូចជាត្រូវបានពង្រឹងអ្នក
និពន្ធឲ្យទ្រាំទ្រចំពោះការបៀតបៀនដល់គាត់។

ទីបួន នៅខណៈដែលទំនុកចិត្តរបស់អ្នកនិពន្ធលើមនុស្សប្រុសស្រីបានចយចុះ សេចក្តីជំនឿរបស់
គាត់លើព្រះនិងលើ សេចក្តីល្អរបស់ទ្រង់នៅតែដដែល៖

*តែឱព្រះយេហូវ៉ា ជាព្រះអម្ចាស់អើយ សូមទ្រង់ប្រោសទូលបង្គំ ដោយយល់ដល់ព្រះនាមទ្រង់ សូម
ប្រោសឲ្យទូលបង្គំបានរួច ដោយព្រោះសេចក្តីសប្បុរសដ៏ប្រសើររបស់ទ្រង់ (១០៩:២១)។
ឱព្រះយេហូវ៉ា ជាព្រះនៃទូលបង្គំអើយ សូមជួយទូលបង្គំផង ឱសូមជួយសង្គ្រោះទូលបង្គំ
តាមសេចក្តីសប្បុរសនៃទ្រង់ (១០៩:២៦)។*

ទីប្រាំ អ្នកនិពន្ធគិតដល់សហគមន៍ដែលស្ថិតនៅក្រោមខ្សែបន្ទាត់នៃសុខមាលភាពខាងព្រលឹង
វិញ្ញាណរបស់គាត់។ មានពួកអ្នកដែលបានដាក់សេចក្តីសង្ឃឹមលើការការពាររបស់ទ្រង់(៣៥:២៧) នឹងអស់
អ្នកដែលបាន ទទួលឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានតាមរយៈអ្វីដែលកើតឡើងចំពោះគាត់៖

*ឱព្រះយេហូវ៉ា ជាព្រះអម្ចាស់នៃពួកពលបរិវារអើយ សូមកុំឲ្យពួកអ្នកដែលពឹងពាក់ដល់ទ្រង់ត្រូវខ្មាស
ដោយព្រោះទូលបង្គំឡើយ ឱព្រះនៃសាសន៍អ៊ីស្រាអែលអើយ សូមកុំឲ្យពួកអ្នកដែលស្វែងរក
ទ្រង់បានត្រូវ អាប័យសដោយព្រះទូលបង្គំឲ្យសោះ (៦៩:៦)។*

ខណៈដែលការអង្កេតទាំងនេះប្រហែលមិនអាចដោះស្រាយនូវបញ្ហានៃទំនុកតំកើងបណ្តាសាបាន តែទំនុកតំកើងទាំងនេះបានផ្តល់នូវបរិបទទេវសាស្ត្រខាងក្នុងឲ្យមើលឃើញពីបញ្ហា។ ទំនាក់ទំនងរបស់អ្នក និពន្ធជាមួយព្រះគឺនៅលក្ខណៈល្អ មានសណ្តាប់ធ្នាប់ ហើយការប្រព្រឹត្តិល្អរបស់គាត់ ចំពោះខ្មាំងសត្រូវបាន ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការនោះ។ ទោះបីជាមានអ្វីកើតឡើងចំពោះរូបគាត់យ៉ាងណាក៏ដោយ កើតចេញពីលក្ខណៈនៃ ពួកអ្នកបៀតបៀនគាត់ ជាងលក្ខណៈ និងការប្រព្រឹត្តិរបស់គាត់។ ជានេះទៅទៀត គាត់យល់ពីសេចក្តីរងទុក្ខ របស់គាត់ក្នុងន័យទូលំទូលាយ ហើយយកចិត្តទុកដាក់ពីរបៀបដែលសេចក្តីរងទុក្ខនោះជះឥទ្ធិពលដល់ សហគមន៍ដែលគាត់រស់នៅ ។

“បណ្តាសារ”

ជាពាក្យដែលអ្នកនិពន្ធប្រើទាស់នឹងខ្មាំងសត្រូវរបស់គាត់ ពីសេចក្តីអធិស្ឋានថាឲ្យ ពួកគេ បានស្រងាកចិត្តចំពោះការខំប្រឹងរបស់ពួកគេ ទៅសេចក្តីអធិស្ឋានថា ឲ្យពួកគេនិង កូនចៅប្រហែលត្រូវ បំផ្លាញចុះ។ អ្នកនិពន្ធអធិស្ឋានយ៉ាងវែងដោយបញ្ជីនៃ “បណ្តាសាជាច្រើន” ដល់ពួកខ្មាំងសត្រូវ ហាក់បី ដូចជាគាត់មិនភ្លេចនូវគ្រោះណាមួយ ដែលគាត់បានជួបសោះឡើយ។

នៅពេលដែលគេមើលទៅលើលក្ខណៈ និងព្រំដែននៃ “បណ្តាសា” គឺជាគោលបំណងនៃអ្នកនិពន្ធ បានសម្តែងច្បាស់ដែរ ទោះបីជាសេចក្តីជំរុញពីក្នុងចិត្តមិនបានសម្តែងចេញមកទាំងស្រុងក៏ដោយ។ តែ នៅ ក្នុងពន្លឺនៃភាពទាំងមូលនៃសេចក្តីអធិស្ឋានពីសេចក្តីជំនុំជម្រះទាំងនេះ អ្នកនិពន្ធមិនបានផ្តោតខ្លាំងទៅលើខ្លួន ឲ្យដូចជាការដែលគាត់ផ្តោតទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់ទេ ក៏មើលងាយចំពោះខ្លួនឯងថា រូបរាងរបស់ខ្លួនធ្វើឲ្យ រាំងស្ទះដល់និមិត្តនិងនគរព្រះ ហើយមិនពិនិត្យមើលផ្លូវចិត្តខាងក្នុងថា គាត់មិនអាចមើលឃើញផល ប៉ះពាល់នៃការរងទុក្ខរបស់គាត់ដល់សហគមន៍របស់គាត់ដែរ។

គោលការណ៍នៃសេចក្តីជំនុំជម្រះ

អ្នកនិពន្ធបានមើលឃើញពីគោលការណ៍ច្បាស់លាស់មួយចំនួនគ្រប់គ្រងពីរបៀបដែលសេចក្តីយុត្តិ ធម៌ត្រូវបានវាស់ស្ទង់។ ដំបូង គាត់រំពឹងថាព្រះអម្ចាស់ទ្រង់នឹងតយុទ្ធជាមួយនឹងអ្នកដែលបានធ្វើទុក្ខទោស ដល់គាត់៖ *“ឪពុកយេហូវ៉ាអើយ សូមទ្រង់ការពារទូលបង្គំចំពោះពួកអ្នកដែលតតាំងនឹងទូលបង្គំ សូមទ្រង់តស៊ូ នឹងពួកអ្នក ដែលតស៊ូនឹងទូលបង្គំផង” (៣៥:១)។* ប្រសិនបើយើងអាចរំពឹងកត់សំគាល់ ពីទេវសាស្ត្រដែល ជាប់លាប់មិនផ្លាស់ប្តូរដ៏ជាក់លាក់ នៅក្នុងក្រុម ទំនុកតំកើងនេះ-ហើយខ្ញុំជឿថាយើង អាចនិយាយបានពី មូលហេតុរបស់គាត់ ដូចដែលយើងបានអង្កេតរួចមក ថាជាបុព្វហេតុរបស់ព្រះជាម្ចាស់ (៦៩:៧-៩)។ ដូច្នេះ ព្រះជាម្ចាស់ដ៏ជាព្រះនៃសេចក្តី យុត្តិធម៌ មិនអាចធ្វើអ្វីដែលតិចជាងដោះស្រាយ ជាមួយពួកខ្មាំងសត្រូវ ដែលទាស់នឹងអ្នកនិពន្ធ ហើយក៏ដូចជាព្រះជាម្ចាស់ផ្ទាល់ឡើយ។

ទីពីរ អ្នកនិពន្ធជឿ ឬយ៉ាងហោចណាស់បានអធិស្ឋានថា បំណងចិត្តនៃពួកមនុស្សអាក្រក់នឹងក្លាយ ជាសេចក្តីបំផ្លាញដល់ខ្លួន ៖ *“ហើយឲ្យអន្ទាក់ដែលគេបានលាក់នោះ ជាប់ខ្លួនគេវិញសូមឲ្យគេធ្លាក់ ទៅជាប់*

អន្ទាក់នោះ ហើយវិនាសទៅផង” (៣៥:៨ខ,គ, ៥:១០, ៧:១៥-១៦, ៩:១៥)។ គោលការណ៍នៃ ការជំនុំជំរះ មានសម្លេងដូចភាសិត (សុភាសិត២៦:២៧, ២៨:១០) ហើយជាប់ទាក់ទងនឹងក្រឹត្យវិន័យផ្នែក សីលធម៌ ចាំបាច់ចិត្តអាក្រក់នឹងបណ្តាលឲ្យមានផលផ្ទុយពីគោលបំណងរបស់ព្រះ ដែលព្រះទ្រង់បានបង្កើតផែនដី មក ហើយបានគ្រប់គ្រងលើសកម្មភាពរបស់មនុស្ស និងគ្រប់អ្វីៗ និងគ្រប់សកម្មភាពទាំង ឡាយក្លាយ ជាឧបករណ៍នៃបំណងព្រះហឫទ័យរបស់ទ្រង់។ តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ការនេះបានខូចបង់ទៅ ហើយ។ គោលការណ៍នេះ បានរកឃើញនៅក្នុងទំរង់អក្សរសាស្ត្រនៃគម្ពីរប្រាជ្ញា ក្នុងសណ្ឋាន ដើមត្រូវបាន បញ្ចេញសម្លេងនៅក្នុងឃ្លាពីបុរាណនៃទំនុកប្រាជ្ញានៃស្តេចសាឡូម៉ូន។ ដូចដែលអ្នកនិពន្ធ បានពណ៌នាពីរបៀប ដែលព្រះជាម្ចាស់ទ្រង់បានប្រើភ្លើងបំផ្លាញពួកអេស៊ីបដែលដេញតាមពួកអ៊ីស្រាអែលយ៉ាងប្រកិត ហើយក៏ដូច ជាប្រើទឹកសមុទ្រគ្របលើពួកគេ (និក្ខមនំ១៤:២១-៣១) គាត់បានបង្កើតសណ្ឋាន ឃ្លាបុរាណនៃគោលការណ៍ នេះថា ៖ “ភាគច្រើនចំពោះការដែលមិនគួរឲ្យជឿទាំងអស់ ដូចជាព្រះទ្រង់ប្រើទឹក សម្រាប់ បង្ក្រាបការទាំងអស់ ហើយភ្នំជាតិទ្វិពលយ៉ាងអស្ចារ្យ សម្រាប់ការពារលោកីយដ៏សុចរិត (ប្រាជ្ញាសាឡូម៉ូន១៦:១៧ NRSV, ខ២៤, ៥:២០)។

បណ្តាសា

- បានទៅជាមានសេចក្តីខ្មាស ហើយអាប់យសទៅ (៣៥:៤ក,ខ២៦)
- បានត្រូវថយចេញដោយខ្មាសវិញ (៣៥:៤ខ)
- សូមឲ្យគេបានដូចជាចំបើងដែលខ្យល់ផាត់ទៅ ហើយឲ្យទេវតានៃព្រះយេហូវ៉ាដេញតាមគេផង (៣៥:៥)
- សូមឲ្យផ្លូវគេបានងងឹត ហើយរត់លព្រមទាំងមានទេវតានៃព្រះយេហូវ៉ាដេញតាមគេដែរ (៣៥:៦)
- សូមឲ្យសេចក្តីហិនវិនាសលោមកលើគេដោយឥតដឹងខ្លួន (៣៥:៨)
- ហើយឲ្យអន្ទាក់ដែលគេបានលាក់នោះ ជាប់ខ្លួនគេវិញ (៣៥:៨)
- សូមឲ្យគេធ្លាក់ទៅជាប់អន្ទាក់នោះ ហើយវិនាសទៅផង (៣៥:៨)
- សូមបំផ្លាញគំនិតគេ (៥៥:៩)
- ឲ្យគេនិយាយសុទ្ធតែខុសគ្នា (៥៥:៩)
- ឲ្យគេចុះទាំងអស់ទៅក្នុងស្ថានឃុំព្រលឹងមនុស្សស្លាប់ (៥៥:១៥)
- សូមឲ្យតុរបស់គេត្រឡប់ជាអន្ទាក់ដល់គេ ហើយកាលណាគេមានសេចក្តីសុខ

នោះសូមឲ្យប្រែជាអង្គប្រជុំដល់គេ វិញ (៦៩:២២)

-ហើយឲ្យចង្កេះគេញ័រជានិច្ច (៦៩:២៣)

-សូមចាក់សេចក្តីក្តៅក្រហាយរបស់ទ្រង់ទៅលើគេ (៦៩:២៤)

-ហើយឲ្យសេចក្តីក្រោធដីសហ័សនៃទ្រង់តាមគេទាន់ (៦៩:២៤)

-សូមឲ្យលំនៅរបស់គេត្រូវចោលស្ងាត់ ឥតមានអ្នកណាអាស្រ័យនៅក្នុងត្រសាលគេឡើយ (៦៩:២៥)

-សូមបន្ថែមទោសទៅលើទោសរបស់គេ (៦៩:២៧)

-ហើយកុំឲ្យគេចូលមកក្នុងសេចក្តីសុចរិតរបស់ទ្រង់ឡើយ (៦៩:២៧)

-សូមឲ្យគេបានលុបចេញពីបញ្ជីជីវិតទៅ កុំឲ្យកត់នៅជាមួយនឹងពួកមនុស្សសុចរិតឡើយ (៦៩:២៨)

-សូមទ្រង់តាំងអ្នកក្រក់ឲ្យគ្រប់គ្រងលើវា ហើយឲ្យសាតាំងឈរនៅខាងស្តាំវា (១០៩:៦)

-នោះសូមឲ្យវាមានទោស (១០៩:៧)

-ហើយឲ្យសេចក្តីអធិស្ឋានរបស់វាត្រឡប់ជាអំពើបាបវិញ (១០៩:៧)

-សូមឲ្យថ្ងៃអាយុរបស់វាបានខ្លីចុះ (១០៩:៨)

-ហើយឲ្យមានម្នាក់ទៀតទទួលយកការងាររបស់វា (១០៩:៨)

-សូមឲ្យកូនចៅវាធ្វើជាមនុស្សអាវាសែទាំងដើរសុំទាន ឲ្យគេរកស៊ីតាមទីច្រកល្អរបស់គេ (១០៩:១០)

-សូមឲ្យម្ចាស់បំណុលរឹបយករបស់វាទាំងអស់ទៅ ហើយឲ្យមនុស្សដទៃដណ្តើមយកផលនៃការរបស់វា (១០៩:១១)

-សូមកុំឲ្យមានអ្នកណាអាណិតមេត្តាដល់វាឡើយ ក៏កុំឲ្យមានអ្នកអាសូរដល់កូនកំព្រារបស់វាដែរ (១០៩:១២)

-សូមឲ្យពូជវាត្រូវផុតចេញ លុះដល់ដំណាឆាន់ក្រោយ សូមឲ្យឈ្មោះវាត្រូវសូន្យបាត់ទៅ (១០៩:១៣)

-សូមឲ្យព្រះយេហូវ៉ានឹងចាំពីសេចក្តីទុច្ចរិតរបស់ពួកព្វយុកោវា (១០៩:១៤)

-ហើយកុំឲ្យបាបរបស់ម្តាយវាត្រូវលុបចេញឡើយ (១០៩:១៤)

-សូមឲ្យសេចក្តីទាំងនោះនៅចំពោះព្រះយេហូវ៉ាជានិច្ចដើម្បីឲ្យទ្រង់បានផ្តាច់សេចក្តីនឹងចាំពីគេចេញពី ផែនដីទៅ (១០៩:១៥)

-ឪកូនស្រីនៃបាប៊ីឡូនអើយ ឯងនឹងត្រូវបំផ្លាញហើយ សប្បាយហើយ អ្នកណាដែលសងដល់ឯង តាមការ ដែលឯងបានប្រព្រឹត្តនឹងយើង សប្បាយហើយ អ្នកណាដែលនឹងចាប់កូនតូចរបស់ឯងទៅបោកនឹងថ្មផង (១៣៧:៨-៩)

ទីបី អ្នកនិពន្ធបានអធិស្ឋានថា សូមឲ្យព្រះទ្រង់សងការអាក្រក់ឲ្យសមនឹងទំហំការអាក្រក់របស់ពួកគេ បើមិនមែន១ជា៧ដង៖

ឯពួកមនុស្សមោហោ គេរមែងមានទុក្ខដោយព្រោះការរំលងច្បាប់ នឹងអំពើទុច្ចរិតរបស់គេ

(១០៩:១៧)

សេចក្តីអាក្រក់ដែលពួកខ្មាំងសត្រូវបានប្រព្រឹត្តទៅនឹងអ្នកនិពន្ធ ជារឿងធម្មតាចំពោះគាត់ ដូចជា សំលៀកបំពាក់ដែលគាត់បានស្លៀកអញ្ចឹង។ ពួកគេបានក្លាយជាទឹកអប់ដល់ព្រលឹងរបស់គាត់ ហើយអ្នក និពន្ធដែលមិនត្រឹមត្រូវអធិស្ឋានថា សូមឲ្យសំលៀកបំពាក់កខ្វក់នេះបានតោងជាប់នឹងគាត់ជារៀងរហូត ជាអ្វីដែលបណ្តាលឲ្យមានសេចក្តីរងទុក្ខយ៉ាងធំ៖

វាបានប្រដាប់ខ្លួន ដោយការជេរប្រទេច ដូចជាពាក់អាវ ហើយការនោះក៏ចូលទៅដល់ខាងក្នុងវាដូចជា ទឹក ហើយបានជ្រាបទៅក្នុងឆ្អឹងវាដូចជាប្រេង សូមឲ្យការនោះបានសំរាប់វា ដូចជាសំលៀកបំពាក់ ដែលវាតែង ស្លៀកពាក់ ហើយជាខ្សែក្រវាត់ដែលវារឹតនៅចង្កេះជានិច្ចដែរ នេះហើយជារង្វាន់ ដែលព្រះយេហូវ៉ាទ្រង់ប្រទាន ដល់ពួកខ្មាំងសត្រូវនៃទូលបង្គំ ហើយដល់អស់អ្នកដែលនិយាយ បង្កាច់ដល់ព្រលឹងនៃទូលបង្គំដែរ (១១៨-២០)។

សេចក្តីអធិស្ឋានដ៏តក់ស្លុតនៃទំនុក១៣៧ បានស្ថិតនៅក្នុងនិទ្ទេសបទនេះដែរ ព្រោះពួកបាប៊ីឡូន បានចាប់កូនតូចរបស់ពួកអ៊ីស្រាអែលបោកនឹងថ្ម ហើយអ្នកនិពន្ធបានអធិស្ឋានថា ពួកគេនឹងត្រូវសង វិញនូវទំហំដែលគេបានធ្វើចំពោះពួកអ៊ីស្រាអែលវិញ៖

ឪកូនស្រីនៃបាប៊ីឡូនអើយ ឯងនឹងត្រូវបំផ្លាញហើយ សប្បាយហើយ អ្នកណាដែលសងដល់ឯង តាម ការដែលឯងបានប្រព្រឹត្តនឹងយើង សប្បាយហើយ អ្នកណាដែលនឹងចាប់កូនតូចរបស់ឯង ទៅបោកនឹងថ្មផង (១០៩:៩)។

សីលធម៌នៃភ្នែកឲ្យជូននឹងភ្នែក ហើយធ្មេញឲ្យជូននឹងធ្មេញ ប្រហែលធ្វើឲ្យលំបាកដល់ព្រលឹង គ្រីស្ទាន តែវាជាកំរិតមួយនៃសីលធម៌សញ្ញាចាស់។ វាមិនមែនជាបស់ទាំងមូលទេ គ្រាន់តែជា១ភ្នែកប៉ុណ្ណោះ ហើយយើងពិតជាមិនអាចកោតសរសើរ១ភ្នែក នោះបានឡើយ រហូតទាល់តែយើងបានមើលឃើញរបស់ ទាំងមូល។ នៅក្នុងករណីនេះ យើងត្រូវការឃើញកំរិតខ្ពស់ជាងនៃសីលធម៌សញ្ញាចាស់ ដែល សេចក្តី ស្រឡាញ់របស់ព្រះ និងសេចក្តី ស្រឡាញ់ដល់អ្នកជិតខាងជាកម្រិតកំណត់នូវការប្រព្រឹត្តរបស់មនុស្ស។ ហើយយើងត្រូវទទួលស្គាល់ថា ទាំងក្នុងព្រះគម្ពីរ និង ប្រវត្តិសាស្ត្រ នៅតែមានកន្លែងឲ្យថ្កោលទោសទៅលើ សីលធម៌គ្រីស្ទាន ជាសេចក្តីថ្កោលទោសដែលមិនពឹងផ្អែកលើច្បាប់នៃការសងសឹក ប៉ុន្តែលើសេចក្តីយុត្តិធម៌ របស់ព្រះជាម្ចាស់វិញ។

ទីបួន ការបន្ទោសរបស់ពួកខ្មាំងសត្រូវ មិនបានឈរនៅតែឯងទេ តែបានចាក់ឫសជ្រៅក្នុងសេចក្តី បដិសេធព្រះផ្ទាល់។ នៅក្នុងសេចក្តីនោះ អ្នកនិពន្ធបានអធិស្ឋាន សូមឲ្យ ព្រះ ទ្រង់ដាក់ទោសដល់ពួកគេ ១ជាលដងវិញ៖ *“ឪពុកអម្ចាស់អើយ ឯការដែលពួកអ្នកជិតខាងយើង ខ្ញុំបានគួរគិតដៀលដល់ទ្រង់ នោះសូម សងទៅលើទ្រង់គេ ១ជាលវិញ” (៧៩:១២)*

ចំណុចសំខាន់អំពីគោលការណ៍ជំនុំជំរះទាំងនេះ គឺថាអ្នកនិពន្ធមិនបានអធិស្ឋានចេញពីការព្យាបាទ ពិតដល់អ្នកបៀតបៀនគាត់ទេ ។ លោក Keel បាន អង្កេតឃើញថា ពួកខ្មាំងសត្រូវ ត្រូវបានអ្នកនិពន្ធពណ៌នា នៅក្នុងលក្ខណៈមួយយ៉ាងច្បាស់ថា ពួកគេរស់នៅ និងប្រព្រឹត្តដោយគិតថាគ្មានព្រះទាល់តែសោះ។ ហេតុដូច្នោះ ស្ថិតនៅលើមូលដ្ឋាននេះដែលអ្នកនិពន្ធបានទូលអង្វរ ដល់ព្រះ ឲ្យដាក់ទោសដល់ពួកគេ៖ “ការប្រព្រឹត្តរបស់ពួកគេបង្កើតឲ្យមានការសង្ស័យថាគ្មានព្រះជំនុំជំរះពួកគេឡើយ”។ អ្នកនិពន្ធបានជឿថា គាត់បានអធិស្ឋានតាមព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះ។ តាមពិត នេះជាហេតុផលដែលលោក Johannes Vos បាននិយាយថាសេចក្តីអធិស្ឋាននេះប្រហែលនៅតែត្រូវបានប្រើប្រាស់ ក្នុងការថ្វាយបង្គំរបស់គ្រីស្ទាន ៖

ដោយព្រោះសកម្មភាពរបស់ព្រះជាម្ចាស់ ដែលបានអធិស្ឋានសម្រាប់ បានទាស់នឹងភាពមិនត្រឹមត្រូវ ពិតរបស់មនុស្ស ហើយដោយព្រោះតែអ្នកអធិស្ឋានខ្លួនឯងផ្ទាល់ត្រូវបានបញ្ចេញយោបល់ ដោយព្រះវិញ្ញាណបណ្តាល ដូច្នោះសេចក្តីអធិស្ឋាននោះត្រឹមត្រូវ ហើយមិនអាចជាអសីលធម៌ នោះឡើយ។ វិនាសកម្មទាំងស្រុងនៃសេចក្តីអាក្រក់ រួមទាំងការបំផ្លាញមនុស្សអាក្រក់តាមរយៈ ការជំនុំជំរះ គឺជាអធិបតេយ្យនៃព្រះ ហើយគឺត្រឹមត្រូវ មិនត្រឹមតែអធិស្ឋានសូមឲ្យសម្រេចនូវការ បំផ្លាញនេះប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងជួយឲ្យបានសម្រេច នៅពេលព្រះទ្រង់បង្គាប់ឲ្យធ្វើបែបនោះដោយ ព្រះអង្គផ្ទាល់។

ការពិនិត្យពិច័យពីទំនុកតំកើងបណ្តាសាខាខាងលើ មិនបានធ្វើឲ្យអ្នកអានខ្លះស្តប់ចិត្តឡើយ។ ពួកគេនៅតែ មានអារម្មណ៍មិនសុខស្រួលជាមួយសេចក្តីអធិស្ឋានដោយ “កំហឹង”ទាំងនេះ ហើយប្រហែលជាគួរតែមាន ទំនុកខ្លះមិនស្រួលដល់យើងដែរ ដែលសេចក្តីអធិស្ឋានទាំងនេះត្រូវគេអធិស្ឋាន ឬក៏ត្រូវតែអធិស្ឋានបែប នោះ។ ដោយហេតុនោះអ្នកខ្លះបានត្រូវជំរុញឲ្យស្វែងរកផលប្រយោជន៍ដែលទំនុកតំកើងទាំងនេះអាចផ្តល់ឲ្យ

។ លោក Erich Zenger បានរំលឹកយើងថា ទំនុកតំកើងទាំងនេះផ្តល់នូវទស្សនៈត្រឹមត្រូវ ពីលោកិយ នេះ។ គឺថា ទំនុកតំកើងទាំងនេះនឹងមិនអនុញ្ញាតឲ្យយើងបដិសេធចោលអំពើហិង្សានិងអំពើអាក្រក់នៃ ពិភពលោកដែលយើងរស់នៅនេះទេ។ ទោះបីជាគាត់មិនអាចទទួលស្គាល់ពេញលេញនូវ គតិលោកដែល បាននិពន្ធទំនុកតំកើងទាំងនេះ តែគាត់បានលើកឡើងនូវទស្សនៈបួនយ៉ាងដែលធ្វើឲ្យទំនុកតំកើងទាំងនេះ “អាចបម្រើ” ដល់សម័យនេះ៖

1. ពួកខ្មាំងសត្រូវដែលទំនុកតំកើងទាំងនេះថ្លែងមិនមែនជាតួអង្គទេវកថា ឬអារក្សនោះទេ។ ទំនុកតំកើង ទាំងនេះថ្លែងដោយហ្មត់ចត់និងន័យត្រង់ៗ។
2. តាមកំរិតមួយនៃទំនុកទាំងនេះ បង្ហាញឲ្យឃើញថាអំពើហិង្សាគឺជា “ដំណើរខុសពីភាពដើមផ្នែក រចនាសម្ព័ន្ធនៃផែនដីដែលជាទីស្នាក់អាស្រ័យនៃជីវិត អ្វីដែលធ្វើឲ្យព្រះជាម្ចាស់ទ្រង់ខ្ចាស់ គឺពួកគេ បានផ្តល់នូវ មនោគមន៍វិទ្យាយ៉ាងខ្លាំងដូចជាសន្យាពីសេចក្តីសុខសាន្ត និងការរំដោះឲ្យមាន សេរីភាព”
3. ទំនុកតំកើងទាំងនេះឲ្យយើង យកចិត្តទុកដាក់អំពី “សំណាញ់នៃសេចក្តីក្រោធ” ដែលវាយប្រហារ ដល់លោកិយ និងផ្តល់នូវការឈឺចាប់ដល់មនុស្ស ជាពិសេសដល់អ្នកដែលទន់ខ្សោយ អ្នកមានជម្ងឺ អ្នករងទុក្ខ និងពួកអ្នកដែលស្ថិតនៅក្រោមការវាយប្រហារពីសំណាក់បរិស្ថានដ៏កាចសាហាវ (ឬពីមនុស្សដែលកាចសាហាវ)”
4. ទោះបីជាទំនុកទាំងនេះសំដៅអ្នកដទៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអំពើខុសក្រិដ តែក្នុងពេលទន្ទឹមគ្នាអំពាវនាវឲ្យ យើងប្រឈមមុខនឹងការចូលដៃក្នុងសំណាញ់នៃសេចក្តីក្រោធ។

លោក C.S. Lewis បានអង្កេតឃើញថា ចំពោះគ្រីស្ទាន ទំនុកតំកើងបណ្តាសា រំលឹកយើងថា អវត្តមាន នៃការឈឺចាប់ ប្រហែលជាសញ្ញានៃការប្រកាសអាសន្នមួយនៃការធ្លាក់ចុះខាងសេចក្តីសុចរិត និងសីលធម៌ បើបាត់បង់ការធ្វើឲ្យដឹងខ្លួន មានន័យថាបាត់បង់ខ្សែចងសីលធម៌របស់យើងកុំឲ្យរសាត់បាត់ហើយ។

ទោះបីជានេះប្រាកដជាអនុផលនៃទំនុកតំកើងទាំងនេះក៏ពិតមែន តែទំនុកតំកើងទាំងនេះក៏ប្រហែល ជាបង្រៀនយើងនូវការមួយអំពីការអធិស្ឋាន ដែលនៅក្នុងសេចក្តីអធិស្ឋានយើងអាច “និយាយអ្វីៗគ្រប់ យ៉ាង តាមន័យត្រង់ គឺអ្វីៗគ្រប់យ៉ាង បើយើងនិយាយទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់” ខណៈពេលដែលចិត្តរបស់យើង ស្រឡាញ់និងគោរពព្រះខ្លាំង ដែលអាចទាស់នឹងភាសាដែលទំនុកទាំងនេះប្រើ ដូចជាពាក្យដែលលោកយ៉ូប បាននិយាយទាស់នឹងព្រះដ៏មានព្រះចេស្ដា នោះតើទ្រង់មិនជ្រាបពីអ្វីដែលយើងកំពុងគិតទេឬអី? តើវាមិន មែនជាការដែលស្មោះត្រង់លើសទៅទៀតទេឬអី បើ យើងដាក់ចុះការទាំងអស់នៅចំពោះទ្រង់ ហើយ ចែកចាយនូវអារម្មណ៍របស់យើងនៅក្នុងព្រះវត្តមានរបស់ទ្រង់ តាមរយៈអំណាចនៃសេចក្តីអធិស្ឋាន? ពិតណាស់ មានការខ្លះជាព្រំដែន ហើយនៅក្នុងព្រះជាម្ចាស់ ព្រំដែននិងភាពស្មោះត្រង់អាចកៀកស្មាទៅទន្ទឹម គ្នា។ យើងអាចសារភាពនូវអារម្មណ៍អវិជ្ជមានរបស់ យើងចេញមក ស្របពេលដែលយើងទទួលស្គាល់ថា និស្ស័យបាបរបស់យើងមិនសមរម្យនឹងដាច់ចេញពីព្រះយ៉ាងណា។

ជាចុងក្រោយ អ្នកនិពន្ធមិនបានដោះស្រាយបញ្ហានោះដោយដៃរបស់គាត់ផ្ទាល់នោះទេ ប៉ុន្តែគាត់ ថ្វាយទៅព្រះហស្តព្រះជាម្ចាស់វិញ។ ដើមឡើយទំនុករបស់គាត់គឺជាភាសិត “ព្រះយេហូវ៉ាទ្រង់មានបន្ទូលថា ការសងសឹកគឺរបស់អញ អញនឹងសងវាវិញ” Zenger បានធ្វើការកត់សំគាល់ថា “ពួកគេបានបញ្ជាក់អះអាង ពីព្រះជាម្ចាស់ដោយថ្វាយពាក្យចុងក្រោយទៅព្រះ។ ពួកគេថ្វាយ ទៅកាន់ព្រះមិនមែនត្រឹមតែសេចក្តី ក្អមក្អែក អំពីស្ថានភាពទុក្ខព្រួយរបស់ពួកគេប៉ុណ្ណោះទេ តែថ្វាយសិទ្ធិដើម្បីជំនុំជម្រះទៅព្រះដើម្បីកាត់ទោស ពួកខ្មាំង សត្រូវដែលធ្វើទុក្ខដល់ ពួកគេផងដែរ។ ពួកគេបានថ្វាយគ្រប់ការទាំងអស់ទៅក្នុងព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ សូម្បីតែអារម្មណ៍ស្អប់ និងបំពានក៏ដោយ”។

ថាតើទំនុកតំកើងបណ្តាសាអាចក្លាយជាចំណុចស្នូលនៃសេចក្តីអធិស្ឋាន ដែល យើងមានអារម្មណ៍ អធិស្ឋានដោយសុខស្រួលនឹងអធិស្ឋានក៏ដោយ តែទំនុកទាំងនេះអាចរំលឹកយើងថា លោកិយ នេះពេញ ដោយភាពអយុត្តិធម៌ តែព្រះជាម្ចាស់ទ្រង់យុត្តិធម៌ ដូច្នេះយើងរាល់គ្នាអាចទំលាក់ចុះនូវកំហុសខុស ឆ្គង របស់អ្នកដទៃដែលបានធ្វើខុសនឹងយើងទៅក្នុងព្រះហស្តប្រកបដោយព្រះគុណរបស់ទ្រង់បាន ដូចជា យើងមានបទពិសោធពីការតស៊ូខាងគំនិតនិងពាក្យរបស់អ្នកសរសេរទំនុកតំកើងទាំងនេះ។ ដូច C.H. Spurgeon ផ្តល់យោបល់ថា “សូមកុំឲ្យយើងបរាជ័យ ក្នុងការ ដាក់ចុះនូវស្ថានភាពរបស់យើងទៅក្នុង ព្រះហស្តរបស់ទ្រង់ឡើយ។ ជំនួយដែលមកពីមនុស្សគឺឥតប្រយោជន៍ទេ ប៉ុន្តែជំនួយដែលប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាពនោះគឺមកពីឋានសួគ៌វិញ”។ ការនេះនឹងដឹកនាំយើងនៅក្នុងផ្លូវដ៏វែង ឆ្ងាយសំដៅឆ្ពោះទៅកាន់ សីលធម៌នៃព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទ ដែលទ្រង់បានហៅយើងមកឲ្យស្រឡាញ់ដល់ខ្មាំងរបស់យើង និង អធិស្ឋាន ឲ្យពួកគេវិញ។